

“ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅՆ, ուսումնական թերթը կը մտնէ իւր գոյութեան 11^ր շրջանը եւ
 ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ աւելն ամսոյ սկիզբը՝ նոյն ծրագրով եւ նոյն ուղղութեամբ:
 “ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅՆ, պահելով Հանգերէ նոյն ծաւալն՝ որ է երկու մեծագիր թերթ,
 ՊԻՏԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ այն աւելն հետաքրքրական, հմտալից յօդուածներն, որ կը հային
 ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ: Երբ ազգային օրաթերթներն ընդարձակ նիւթ կը մատակարարեն
 ԳՐԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ, իսկ “Հ. Ամօրեայն” իրեն ընտրած է ի մասնաւորի հայ գրագիտութիւնը:
 ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ տրուած ծաւալն ըստ պարագայից աւելի պիտի ընդարձակուի, իսկ հայ
 ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ նկատմամբ եղած ուսումնասիրութիւններն պիտի նշմարկէ անաչառ.
 ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ: Պիտի ջանայ հրատարակել՝ ըստ կարելոյն փութով, հայ ուսման եւ հայ լեզուի
 ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ աւելն ազգային եւ մասնաւոր գոտարազգի գիտնական բանասէրներու.
 ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐՆ ու գրքերն, որ կերպով մը առնչութիւն ունին հայագիտութեան հետ:
 ԻՆՔՆԱԳԻՐ պիտի ըլլան ըստ մեծի մասին “Հանգէս Ամօրեայն” բանասիրական յօդուածները, բայց
 ԹԱՐԳՄԱՆԱԾՈՅ յօդուածներն ալ “Հանգէսի”, ծաւալին ներածին չափ պիտի ներկայացնենք մեր ընթերցողաց:
 ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ կը տեսնենք թէ առանց կողմնակցութեանց պայքարի, միաշունչ համակրութեամբ
 ԸՆԴՈՒՆՈՒԱԾ է “Հանգէսի” կրնանք ըսել՝ մէն բաժանորդաց կողմանէ, անցեալ տարի սկսեալ
 ԺԱՂԿԷՓՈՒՆՋԸ, որ իբր “Փորձ”, ջանաց աւելն ամիս գաղափար մը տալ ազգային կենաց եւ այսուհետեւ ալ
 ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ, այս տարի ալ վասն զի կարեւոր պատճառ մը չունինք առ այժմ դադարեցնելու:
 ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻԻՆԸ նոյն ընդարձակութեամբ կը շարունակուի: Եւ առաջ պիտի տանինք նոյնպէս
 ԳՐԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ” որ աւելի անձուկ կապեցին բաժանորդները խմագրութեանս հետ:
 ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ անուամբ ամսէ ամիս կը հրատարակուին նորատեղ գրքերն, իսկ
 ԳՐԱԿԱՆ ԺԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ անուամբ պիտի ջանանք զարգարել “Հանգէսի”, կողը:
 Խորին շնորհակալութիւն այն աւելն գրասիրաց որ որեւիցէ եղանակաւ քաջալերելցին “Հանգէս Ամօրեայն”:
 Նախօթից մէջ թերթին ծաւալումը կը խնդրուի:

ԳՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ “ԱՄՍՈՐԵԱՅՆ ՀԱՆԴԻՍ”

ՎԻՆՆԱ,	Մարտ Վառք Միաբանութեան:	ՏՓՂԻՍ,	Պր. Յովակիմ Չաթապաշեան:
Գ. ՊՈԼԻՍ,	Պր. Չաթապաշեան:	Պր. ՆՈՐ-ՆԱՅԻՆԻՍԻՆ,	Պր. Շաթապաշեան:
Վ. ՊՈԼԻՍ,	Վառքաւոր Միաբանութեան:	ՍՈՒՆԻՍԻՆ,	Տ. Քրիստափոր ՔԷ. Թաթապաշեան:
Վ. ՊՈԼԻՍ,	Քրիստափոր Չաթապաշեան, Վառքաւոր Սեդրոս Խան ԹԻՒ Ե:	ՊԻՏԻԳՐԱԿՈՐԸ,	Տ. Արտաշէս ՔԷ. Եփեմեան:
ՋՄԻՐՈՒՆԻՍ,	Վառքաւոր Միաբանութեան:	ԱՍՏՐԱՍԻՆ,	Պր. Ստ. Գ. Սեդրապաշեան:
ԱՅՏԸՆ,	Վառքաւոր Միաբանութեան:	ԱՄԹՈՒՐ,	Պր. Ստեփան. Տ. Քեքեմեան:
ՆԱՐԻՆ,	Հ. Առաքաւոր Վ. Արիկեան:	ՄԻՐՈՒՆԻՍ,	Պր. Օճաիկ Ս. Էփեմեան:
ՏՐԱՊԻՏԻՍ,	Հ. Վառքաւոր Վ. Չաթապաշեան:	ՔՐԻՏՈՒՆԻՍ,	Պր. Նարայան Ք. Սիկեան:
ՎԻՐԱՍԻՆ,	Յովկ. Եւ Գաղաթ Գ. Էփ. Ստեփան:	ՄԱՆՉԵՐԻ,	Պր. Յովկ. Աղդաթեան:
ՄԵՐՈՒՆԻՍ,	Յարգ. Ստեփան Վ. Շաթապաշեան:	ՄԵՐՈՒՆԻՍ,	Քերմ Էփ. Օհանեան:
Վ. Էփ. Տ. Յակոբեան:		ՈՐՈՒՆԻՍ,	Պր. Գառնիկ Տեքաթեան:

ԽՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՏԵՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆԻԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՌՄԱ ՄԱՆԻՆԻ — ԴՆԱԿԱ ԿՐԱՄԱՆ ԴԱՐԱՐ: Կ. ՊՈԼ. ԽԱՎ. Գ. Պաղատաւեան 1896. 8° 67 էջ:

ԱՌՄԱՆԻՆԻ 4. — ՀԵԼԵՆԱ, տեղագրական, ազգագրական եւ վարչական տեղութիւն: Թիֆլիս, տպ. 8. Մարտիրոսեանի 1896, 8°, 92 էջ: Գինն է 20 կոպ.: [Արտատպած «Մշակ» լրագրի մէջ քանի յաւելումներով:]

NIRSCHL J. — Der Briefwechsel des Königs Abgar von Edessa mit Jesus in Jerusalem, oder die Abgarfrage: „Der Katholik“, 1896, Aug. Sept. (շարունակելի):

MARQUART J. — Untersuchung zur Geschichte von Eran. 5. Zur Kritik des Faustos von Byzanz. 6. Hazarapet: „Philologus“, Band LV., Heft 2, 1896, S. 218—234.

LEPSIUS J. — Arm. und Europa. Eine Anklageschrift. Berlin-Westende, 1896. 245 S. 8° M. 2.—

CONYBEARE F. C. — On the Western Text of the Acts as evidenced by Chrysostom: „American Journal of Philology“, Vol. XVII, Nr. 2, p. 125—171.

ԱՐԱՌԻՐԻՆԻՆԻ Գ. — Փողրիկ զորքներ: Թիֆլիս, տպ. Վրաց հրատպչի. Ընդ. 1896. 8° 32 էջ: Գինն է 10 կոպ.:

RAABE R. — IESTOPIA AAEANAPPOY. Die armenische Uebersetzung des sagenhaften Alexander-Biographie (Pseudo-Callisthenes) auf ihre muthmassliche Grundlage zurückgeführt. Leipzig, 1896. 8° VIII+107 S.

ԱՍՄԻ ԱՍԼԻ ՌԻՆԻ — Ա. Առնաւատեան: Ի Վիեննա, Ի Միւնխենի տպարանի 1896: 8°, 110 էջ: Գինն է ֆր. 2.—:

ՏՈՄԱՇԵՆԻ Վ. — Մատեն եւ Տիգրիսի արեւելաց սամանները. Գատմական եւ տեղագրական հետազոտութիւն: Մատեն. Գատմական տեղեկութիւններ Մանդիկ վայր, Թրք. 4. Ռաւ-նաթաւ Կ. Պիլեզիկեան: Վիեննա, Միւնխ. տպարան, 1896: (Ազգ. Մարտ. հԱ.) 8° 24-62 էջ: Գինն է ֆր. 1.—:

ՏԱՇԵՆԻ Զ. Գ. — Յուդեայի հայերէն ծնագրաց Մատենադարանի Միւնխենի տպարանի Ի Վիեննա: Catalog der armenischen Handschriften in der Mechitharisten-Bibliothek zu Wien. Վիեննա, Միւնխենի տպարան, 1895/—96. 4°, 17+277+64+1164 (— միասին 1522) էջ: Գինն է ֆր. 75.— քր. 29.— ւարկ 60.— ֆր. 36.—: Ճամբու ծախքով ֆր. 6.— կամ քր. 2.30 անել:

ԹԻՔԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ “ՀԱՆԳԻՏԻ”

ՊԱՐԻՍ Կ. Ր. — Ընդունած ենք ձեր նամակը: Ետորակաւ ենք որ ձեր համակրութիւնը զօրեւ յօղորդեմ, բայց ձեր առաջարկած փողրիկ փոփոխութիւնը՝ սեմական բառին նկատմամբ, տարակուսական կը գտնենք, քանի որ ընկալելով ծնն է. 2. Միւս խնդիրներուն նկատմամբ առանձին նամակաւ:

Պ... — Ս. Ե. — Այսպիսի ինչորեքներով չենք կարող առ այժմ զբաղուի. քանի որ օրական լրագրի ալիսէս գրուած են մեր ուշագրութիւնը: Ստուգելի հարկ է կամ քողորովին անզգայ, չզգից հիւր մը քանի, եւ կամ զարկել գրականութեան որչափ թէ Նարե: Վասն զի գրականութեան զարգացումս ալ ազատ եւ համադարձ ժամանակ կը պահանջէ:

ՄԱ... Պ. Գ. — Ընդունեցանք ձեր նամակը, հանդիմանքներ փակելով. քանի մ'որէն կը ստանար ձեր գիրքը, արդէն հրատարակուած է: 2. Քի թարգմանէր. շատ ընդարձակ է. եւ “Հանդիմանք” ծաւալին պատճառաւ կենայ տղազրութիւնն երկուք տեւել. ուստի եւ ընթերցողսք՝ ծանրանալով:

Կ. Պ. — Տ. Ե. — Մ... — Ր. Թ. — Պ... Գ. Թ. Եւ: — Ձեր թղթակցութիւնները չեն հրատարակուիր, օրական թերթերու պատճառաբանութիւնը գործածենք “մեզմէ անկախ պատճառներով”: Թղթակցութեանը մէջ նկատողութեան աննելու է “Հանդիմանք” քաղցրեւ ու ուղղութիւնը:

Նու... Ս. Ե. — Ո՛հ, Բար-Հեքրէն (Bar-Hobréus) այն չէ. բայց հայտնութեան “Խորո” մ'ունի, քսո որում ծնած է Ի Մալաթիա: Ասորերէն եւ արաբերէն շատ մը զգրքե շարադրած է, մանաւանդ ասոր. քերականութիւնը մէջ, Ս. Գրքը մեկ-նորիւններ, Եկեղեցական եւ ընդհանուր պատմութիւններ: Բուն անունն է (Գրիգոր) Աբուֆարաշ Իբն Աբուր, Նորադարձ Գրիկ մը որդին է, ծնած 1286ին, վախճանած 1286ին. Գրիգորի նախնական էր: Անտարակոյմ

Գրիգոր անունը պատճառ եղած անիւ ըլլալ ձեզի, զինքը հայ կարծելու: Բայց Գրիգոր հասարակ յունարէն անուն է: Զ... Ք. Վ. — Լիովին համամիտ ենք, արդէն “Մայիսի Թղթակցութեան” մէջ (6րորդ) կը գտնենք մեր կարծիքը: 2. Կարդացէք, ինչորեք, Ապրիլ ամսոյ 9րդ թղթակցութիւնը: 3. Ձեր ապագայ գերմաներէն զգրքն համար, կը ծանուցանենք թէ հարկ է նախ զին ու ծանապարհի ծախքն ուղարկել:

ՔԱՆԻ ՍԷ ՀԱՅ ԽԱՐԱԿՐՈՒԹԵԱՆՑ. Որովհետեւ մեր այնչափ ապահովալ նամակներն ու թերթին մէջ դրուած յայտարարութիւններն անպատասխանի մնացին, այս վերջին անգամ կը յայտարարենք, որ անպատճառ հաշիւներու կարգադրութեան կը սպասենք: Եթէ այս եւս ապարդիւն ըլլայ, կը մնայ մեզի խնդիրն պարզ եւ յայտնի կերպով յայտարարել:

ԽԱՐ. “ՀԱՆԳԻՏԻ”

ԵՆՈՐՀԱՅԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայազգի Ասպետ Աղեքսանդր Պետրովիչ Նուիրեց Միւսթանութեան Թանգարանին 3 շատ պարթեւական արծաթ շորեղադրամն:

Տը. Վահրամ Թորգոման “յանուն իւր սրտահաղորդ զաւակաց Աբամ” եւ Սուրեն Թորգոմանց, Նուիրեց 1710ին տպակուած Եւրաթանց մէջ, 1795ին տպագրուած Ժամագիրք մը եւ այլ բազմաթիւ տետրներ ու զգրք մեր մատենադարանին:

Ետորունակ Արշակ Սարկաւազ Միջոցառանց Նուիրեց մեր Մատենադարանին այլեւայլ զգրք ու հաղորամներ:

Մաքսուտ Հֆ. Նարեկիճեան, ղեկավարեւ Ի Փանկալթի, Նուիրեց իւր 70 կտոր հայերէն զգրք մեր մատենադարանին:

Յիշեալ Մեծապատիւ Պարոններու կը յայտնեմ Միւսթանութեան խորին շնորհակալութիւնը:

Հ. Գր. ԳԱԼԻՄԵՆԱՐԻԱՆ
Մատենադարանապետ:

“ՊԱՏԿԵՐ”

Կիսամյակ: — Է. ՏԱՐԻ, 1896—1897:
Բաժանորդագինն է 60 զանգեան:

Հասցեն՝ Rédaction de la Revue “PATKER”, Constantinople, Péra, Yéchil-sokak, 1.

Գատնեալաբար “ՏԱՐԱԶ”, Եւրաթանքի
Է. ՏԱՐԻ, 1897:

Բաժանորդագինն է 6 ռուբլի:

Հասցեն՝ Тифлис, Редакция журнала “ТАРАЗ”. Tiflis
Rédaction du journal “TARAZ”.

“ՓՈԻՆՔ”

Եւրաթանքի

Բաժանորդագինն է 2½ արծաթ մէդիոն

Հասցեն՝ Direction du journal armenien “POUNTCH Nafé Han, Balouk-Parg 16 — Constantinople.

Պատկերազարդ **“ԱՂԱՐԻՐ”**, Եմսաթերթ
Ժն. ՏԱՐԻ, 1897:
Բաժանորդագրին է 3 րուբլի:
Հասցեն՝ Тифлис, Редакция “АГЕОРЪ”, Tiflis, Rédaction de la Revue “AGBUR”.

“ԱՐԶԱԿԱՆ”
Օրագիր: — ԺՂ. ՏԱՐԻ, 1897:
Բաժանորդագրին է 10 րուբլի:
Հասցեն՝ Тифлис, Редакция журнала “АРՃԱԴԱՆԿԷ”, Tiflis, Rédaction du journal “ARDZAGANE”.

“ԲԱՏԱՐԱՆ”
Ամսաթերթ: — Ժն. ՏԱՐԻ, 1897:
Բաժանորդագրին է 10 Փր. (4 ռս.)
Հասցեն՝ Rédaction de la Revue “BASMAVER”, Venise (Italie), St. Lazare.

“ՃԵՐԻՏԵՏԻ ՀԱՐԻԻՏԵ”
Օրագիր: — ԺՂ. Տարի 1897:
Հասցեն՝ M. Dikran Djivelekian, Constantinople, Babi-Ali Djaddessi, Nr. 20.

“ՄԵԺՄՈՎԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ”
Օրագիր: — ԺՂ. ՏԱՐԻ, 1897:
Բաժանորդագրին է 100 ռբլ.:
Հասցեն՝ “MEDJMOUA-I-AHBAR”, 66 Grand' Rue de Pétra Constantinople.

“ՄՉԱԿ”
Օրագիր, շաբաթը 4 անգամ: — Ժն. ՏԱՐԻ, 1897:
Բաժանորդագրին է 10 րուբլի:
Հասցեն՝ Тифлис, Редакция “МШАКЪ”, Tiflis, Rédaction du journal arménien “MSCHAK”.

“ՄՈՐԻՃ”
Ամսագիր: — ԺՂ. ՏԱՐԻ, 1897:
Բաժանորդագրին է 10 րուբլի:
Հասցեն՝ Тифлис, Редакция журнала “МУРЧЪ”, Tiflis, Rédaction de la revue “MURTCN”.

“ՆՈՐ-ԴԱՐ”
Օրագիր: — ԺՂ. ՏԱՐԻ, 1897:
Բաժանորդագրին է 10 րուբլի: Արտասահման 40 Փր.:
Հասցեն՝ Тифлис, Редакция газеты “НОР-ДАРЪ”, Tiflis, Rédaction du journal “NOR-DAR”.

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԽ

ՅՈՒՅԵԿ ՀԵՅԵՐԷՆ ԶԵՌԵԳՐԵՑ

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ ՄԻԻԹԱՐԵՆԵՑ Ի ՎԻԵՆՆԱ

ԿԱԶՄԵՑ

Դ. ՅԱԿՈՎԲՈՍ Վ. ՅԱՆԵԱՆ

ՄԻԻԹ. ՈՒՌՏԵՆ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ ՆՊԱՏԱՅԻՍ ԿԱՅՍԵՆԿԱՆ ԵՆԻՄԱՐԱՆԻ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆՑ Ի ՎԻԵՆՆԱ

ՎԻԵՆՆԱ 1895

ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԽ 1896 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ

Մեծ 4°, 17+277+64+1164 (— ՄՈՒՍՍՈՒ 1522) էջ:

Գինն է Փր. 75.— — ռբ. 29.— — մարկ 60.— — Ֆլ. 36.—: Ճամբու ծանցող Փր. 6.— կամ ռբ. 2.30 անել:

Այս օրերս ուղարկուեցան Յուդայիս հրատարակութեան մասնակցողներու օրինակները: **Ի Կ.ՊՈԼԻՍ** արդէն հասած են օրինակները եւ կարելի է մեր գործակալ Վ. Հ. Նոյնշէ Վ. Գաֆթանեանէն ընդունիլ, ներկայացընելով վճարման անդորրագրին եւ ճանապարհածախսի համար հատուցանելով Փր. 6.—: **Ի ԿԱԿԿԱՍ** (Տփղիս, Բազու, Էշմիաժին, Բաթում եւն) օրինակներն ուղարկուած են արկղով ի Տփղիս. հասնելուն պէս (որ իբր 2 ամիս անշուշտ կը տեսնէ) մեր Յարգելի Գործակալն Պր. 6. Հաթապաշեան կը յայտարարէ երեք անգամ “Մշակ”, եւ “Արձագանք, թերթերուն մէջ, որմէ ետեւ իւրաքանչիւր մասնակցող յանձնելով անդորրագրին եւ ճանապարհածախսի որոշեալ քաժինը վճարելով կ'ընդունի իւր օրինակն: Իսկ Կաւկասի միւս քաղաքները կ'ուղարկուի Տփղիսէն թղթատարաւ վերադիր վճարմամբ ճանապարհածախսի: Շոյնպէս կը կատարէ մեր Յարգելի Գործակալն Պր. Հ. Առաքելեան: **ՌՈՒՍԻՈՅ** միւս տեղերն եւ առ հասարակ **ՌԻՐԻՇ ԱՄԷՆ ՏԵՂ** կ'ուղարկուի թղթատարաւ, իւրաքանչիւր օրինակն երեք քալահովեալ ծրարներով, որոյ փոխարէն մասնակցողը կը պարտաւորին վճարել Փր. 6.— կամ ռբ. 2.30 ճանապարհածախս: Իսկ որոնք որ թղթատարի ծրարով կ'ուղարկուի, ճանապարհածախսի հաշիւը ներփակեալ կ'ըլլայ: